

An abstract painting of a woman's face, rendered in a cubist style with bold, curved lines and a color palette of greens, yellows, and browns. The face is partially obscured by the text and logos.

**GRATË DHE
BURRAT NË
KOSOVË**

**WOMEN AND
MEN
IN KOSOVO**

Botuesi: Enti i Statistikës së Kosovës (ESK)
Data e botimit: Mars 2009
© : Enti i Statistikës së Kosovës
Riprodhimi autorizohet nëse indikohet burimi.
Informata të shumta janë disponibël në internet, ku mund
të qaseni përmes web-faqes së ESK-së:
www.ks-gov.net/esk

Publisher: Statistical Office of Kosovo (SOK)
Publication date: March 2009
© : Statistical Office of Kosovo
Reproduction is authorised when source is indicated only.
Printed by the K.G.T, Pristina, Kosovo
More information is available on Internet, which can be
accessed on the SOK Website:
www.ks-gov.net/esk

Hyrje

Publikimi i katërt i serisë “Gratë dhe Burrat në Kosovë”, u vjen përdoruesve si një botim me të dhëna statistikore më aftagjata dhe me analizë të shkurtra, për të ndihmuar në perceptimin e situatës gjinore në vend. Enti i Statistikës, përdori të gjitha burimet e të dhënave të disponueshme, të cilat ofronin një informacion statistikor të plotë për të dhënë situatën gjinore sipas sektorëve të jetës ekonomike dhe sociale në vend. Ky publikim u bë i mundur në sajë të bashkëpunimit të Entit të Statistikës së Kosovës me Zyrën për Barazi Gjinore, pranë Zyrës së Kryeministrit.

Falenderime të veçanta i shkojnë Statistikave të Suedisë, Agjensionit për zhvillim Internacional (SIDA), Grupit Punues për Statistika Gjinore pranë ESK, si dhe përkrahja nga Departamentet e Statistikave në kuadër të ESK.

Në përgatitjen e Buletinit punuan:

Departamentit i Statistikave të Popullsisë

Grupi i punës për Statistika Gjinore:

Drejtori i Departamentit të statistikave të popullsisë z. Kadri Sojeva,

Shef Divizioni znj. Hamide Kunushevc,

Shefe e sektoit znj. Sanije Uka,

Zyrtare për statistika vitale znj. Ajshe Avdiu dhe Luljeta Canolli.

Për kontributin e dhënë falenderohet, Konsulente afatëgjate SCB/SIDA, Milva Ekonomi.

Prishtinë, Mars, 2009

Kryeshefi Ekzekutiv, ESK

Avni Kastrati

Introduction

This fourth edition of the series of "Women and Men" in Kosovo is presented today to you in order to help your perception on the gender situation through time series of statistical data and short analysis. Statistical Office of Kosovo used all the available data sources which offered complete statistical information and put them in such an order to facilitate the portrayal of the gender situation in the economic and social areas. This publication is the result of a close cooperation of the Statistical Office of Kosovo with the Office of Gender Equality at the Prime Minister Office.

Special acknowledgement goes to Statistics Sweden , as well as to the Swedish Agency for International Development (SIDA), the Working Group on Gender Statistics at SOK, and support from the other Departments of Statistics in SOK.

This Bulletin has been prepared by:

Population of Statistics Department

Working Group on Gender Statistics

Head of Population Statistics Department, Mr. Kadri Sojeva,

Chief of Division, Ms. Hamide Konushevcic,

Chief of Section, Ms. Sanije Uka,

Senior Officer, Ms. Ajshe Avdiu and Luljeta Canolli

For contribution thanks goes to long term consultant SCB/SIDA

Milva Ekonomi.

Pristina, March, 2009

Chief of Execution Officer, SOK,

Avni Kastrati

Disa fakte të rëndësishme

Gratë dhe burrat duhet të jenë të dallueshëm edhe në informacionin statistikor, ndaj disa të dhëna shpërndahen sipas gjinisë në publikimet e realizuara nga Enti i Statistikës së Kosovës.

- Popullsia kosovare është në moshë të re, popullsia deri në 18 vjeç përbën 46% të popullsisë, gjithsej.
- Popullsia kosovare jeton më shumë në zonat rurale se sa në zonat urbane. Struktura e popullsisë sipas tipit të vendbanimit është 55: 45%.
- Popullsia kosovare dëshmon së për cdo 100 lindje vajzash ka rreth 109 lindje djemsh.
- Jetëgjatësia shënon 71 vjet për femrat dhe 67 vjet për meshkujt.
- Mosha mesatare e martesës në vitin 2007 është 31 vjeç për burrat dhe 27 për gratë.
- Shkalla e analfabetizmit është tre herë më e lartë tek gratë. Në periudhat kohore 10 vjecare kjo tendencë ka mbetur gati e njëjtë, por vlerat absolute të analfabetizmit janë ulur në mes të dy regjistrimeve të popullsisë.
- Pjesëmarrja e grave në forcat e punës është gati sa gjysma e burrave. Në vite kjo përqindje është ulur nga 35 në 28 për gratë dhe nga 72 në 65 për burrat.
- Shkalla e papunësisë për vitin 2007 shënon 55 % për gratë , ndërsa për burrat 39 %.
- Ndër profesionet që ushtrojnë gratë janë më shumë ato teknike të larta apo profesionale. Ndërsa burrat kryejnë gati të gjithat llojet e profesioneve.
- Gratë janë të punësuar më shumë në sektorët e arsimit, bujqësisë, tregtisë dhe shëndetësisë.
- Gratë zënë 29% të vendeve në parlament. Nga 10 komisione parlamentare, vetëm dy udhëhiqen nga femrat.

Pjesëmarrja e femrës në Kuvende Komunale sillet nga 22% deri në 28%.

- Në vitin 2006, viktimë e dhunës familjare ishin 77% gratë, ndërsa burrat 23%, nga të gjitha femrat të cilat raportuan dhunën, vetëm 7.3 % u strehuan nga organet kompetente. Në vitin 2007 raportimi i dhunës si për gratë, ashtu edhe për burrat shënoi rënie në totalin e numrit për të dy gjinitë dhe atë për 7.7%.

Some important facts

Women and men should be visible in the statistics, therefore some data should be disaggregated by sex.

- Population of Kosovo is young; the proportion of persons aged 0-18 years is 46 percent.
- Population of Kosovo lives more in the rural areas than in urban areas. This proportion is shared 55: 45%
- During the last four years for each 100 girl's births in Kosovo there are 109 boy's births.
- Life expectancy at birth is 71 years for women and 67 years for men.
- Average age at marriage for 2007 is 27 years for women and 31 years for men.
- Illiteracy rate is three times higher among women. Meanwhile the absolute numbers of illiterate people are reduced; this tendency has remained unchanged during censuses period.
- The proportion of women in the labor force is quite half of men. During the last five years this percentage has been reduce from 35 to 28 for women and from 72 to 65 for men.
- Unemployment rate for women is 55 percent and for men is 39 percent.

- Women are working more at professional levels such as technicians or qualified jobs. Meanwhile men are doing all types of professions.
- Women are working more in the education, agricultural, trade and health.
- Women have 29 percent of the parliamentary seats. The gender distribution at local government gives them 25 percent of the total representation.
- In 2006, a victim of domestic violence were 77% women, while men are 23% of all women who reported violence, only 7.3% were accommodated by authorities. In 2007 reporting of violence for women and for men marked decrease in the total number for both sexes and for 7.7%.

MEKANIZMAT INSTITUCIONAL PËR ARRITJEN E BARAZISË GJINORE NË NIVELIN QENDROR

- Agjensioni për Barazi Gjinore / ZKM
- Plani i Veprimit për Partneritet Evropian / PVPE
- Institucioni I Ombudspersonit – Njësia për Barazi Gjinore
- Zyrtaret / ët për barazi gjinore në ministri
- Këshilli Ndër- ministror për Barazi Gjinore
- Sektori për Çështje Gjinore – MAPL

MECHANISMS TO ACHIEVE THE GENDER EQUALITY IN CENTRAL LEVEL

- Office of Gender Equality at the Prime Minister Office.
- The action Plan of European Partnership
- Ombudsman office – Gender Unit
- Civil servants on Gender Equality in central institutions
- Inter ministerial council on Gender Equality
- Unit for gender issues – MAPL

Lista e shkurtesave

ABESH ... Anketa e Buxhetit të Ekonomive Shtëpiake
AESHB ... Anketa e Ekonomive Shtëpiake Bujqësore
ADSH..... Anketa Demografike dhe e Shëndetit
AFP..... Anketa e Fuqisë Punëtore
DASHC.. Departamenti i Administratës të Shërbimit Civil
ESK..... Enti Statistikor i Kosovës
MSHP Ministria e Shërbimeve Publike
MTI..... Ministria e Tregtisë dhe Industrisë
AT..... Administrata Tatimore
PK.....Policia e Kosovës
TMK.....Trupat Mbrojtëse të Kosovës

List of Abbreviations

AHS..... Agricultural Household Survey
DHS..... Demographic and Health Survey
DCSA Department of Civil Service Administration
HBS..... Household Budget Survey
LFS..... Labor Force Survey
MPS Ministry of Public Service
SOK Statistical Office of Kosovo
MTI..... Ministry of Trade and Industry
TA..... Tax Administration
KP.....Kosovo Police
KPC.....Kosovo Protection Corps

Vdekjet Perinatale..... deri në 6 ditë

Vdekjet Neonatale.....7-27 ditë

Vdekjet Post-neonatale.....28 ditë-1 vitë

Perinatal deaths up to 6 days

Neonatal deaths7-27 days

Post-neonatal deaths.....28 days-1 year

Përmbajtja – Table of contents

Pronësia mbi shtëpinë.....	11
<i>Housing Titling.....</i>	11
Popullsia – <i>Population.....</i>	12
Arsimi – <i>Education.....</i>	27
Tregu i punës - <i>Labor market.....</i>	37
Punësimi – <i>Employment.....</i>	39
Papunësia – <i>Unemployment.....</i>	47
Niveli i jetesës - <i>Living conditions.....</i>	51
Femrat në vendimarrje – <i>Women in decision making.....</i>	54
Femrat në strukturat e mbrojtjes dhe të rendit – <i>Women in defense and order agencies.....</i>	57
Dhuna në familje - <i>Family violence.....</i>	59

Pronësia mbi shtëpinë

Pronësia mbi shtëpinë shpesh përdoret si një zgjidhje për të mbrojtur gratë nga mos pasja e titullit të pronësisë gjatë largimit, ndarjes apo divorcit si dhe rrit fuqinë negociuese të gruas në momentet e vendimmarrjes. Pronësia e detyruar mbi banesën gjatë martesës së çiftit është një nga të drejtat më të sigurta për gruan. Në Kosovë ka shumë pak burime informacioni që të lejojnë ta masësh këtë fenomen. Ne duke marrë të dhënat e anketës së buxhetit të familjeve, kemi bërë një supozim që kryefamiljarët femra janë edhe pronare të shtëpisë.

Gjinia e kryefamiljarit sips zotërimit të banesës

Head of household who owned a house according to gender

Gjinia / Gender	2006		2007	
	Total	%	Total	%
Meshkuj / Male	231 499	93.28	227 158	92.23
Femra / Female	16 679	6.72	19 143	7.77
Gjithësej / Total	248 178	100.00	246 301	100

Burimi: ABF, 2006, 2007

Source: HBS, 2006, 2007

Housing Titling

Housing titling often is suggested as a solution to gender discrimination, protecting women against the dispossession through abandonment, separation or divorce; and increase women's bargaining power in household decision making. Mandatory joint titling for legally married couples provides the most secure rights for women. In Kosovo there are few sources to measure statistically this situation. As there is a household budget survey running from some years now, there was made an assumption that for all those head of the household that owned the house, to see the difference between man and women.

Popullsia – Population

Në mungesë të të dhënave për numrin e popullsisë në Kosovë, që nga regjistrimi i fundit i vitit 1981, Enti i Statistikës së Kosovës e pa si nevojë vlerësimin e popullsisë. Tabela në vijim paraqet vlerësimin e popullsisë për vitet 2002–2007. Vlerësimi është bërë në bazë të metodave statistikore për vlerësime, prognoza dhe projeksione. Në përlogaritje u përdorën të dhëna që erdhën nga burimet administrative si dhe vlerësimet e bëra nga komisioni miks i vlerësimit të regjistrimit civil të vitit 2000. Popullsia totale në Kosovë në fund të vitit 2007 është vlerësuar të jetë 2,126 000 banorë.

Due to the lack of data on the number of Kosovo population since the last census of 1981, the Statistical Office of Kosovo considered necessary to get the estimation of its population. The following table presents the population estimations for the period 2002–2007. The estimations were based on the statistical methods used for estimations, prognoses and projections. Data from administrative sources as well as the estimations done by mix commission of civil register assessment of 2000 were used to have these estimations available. The total population in Kosovo at the end of 2006 was estimated to be 2,126 000 inhabitants.

Popullsia totale në Kosovë (në mijë)

Total population in Kosovo (in 1000's)

Vitet Year	Popullsia gjithsej Total population	Gratë Women	Burrat Men
2002	1 985	982	1 003
2003	2 016	988	1 028
2004	2 041	1 004	1 037
2005	2 070	1 010	1 060
2006	2 100	1 039	1 060
2007	2 126	1 052	1 074

Burimi: ESK, Departamenti i statistikave të popullsisë, (vlerësim)

Source: SOK, Department of population statistics (estimatet)

**Struktura gjinore e popullsisë bujqësore në komuna (%),
2006, 2007,***Structure of agriculture population by municipalities (%), 2006, 2007*

Komuna Municipality	2006		2007	
	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men
Deçani	48	52	47	53
Gjakova	48	52	47	53
Gllgovci	48	52	45	55
Gjilani	49	51	49	52
Dragashi	47	53	49	51
Istogu	50	50	48	52
Kaçaniku	46	54	46	54
Klina	48	52	49	51
F.Kosova	47	53	51	49
Kamenica	47	53	47	53
Mitrovica	49	51	48	52
Leposaviqi	47	53	46	54
Lipjani	48	52	48	52
Novoberda	48	52	46	54
Obiliqi	46	54	50	50
Rahoveci	49	51	48	52
Peja	49	51	48	53
Podujeva	49	51	46	54
Prishtina	50	50	49	51
Prizreni	45	55	46	54
Skenderaji	49	51	47	53
Shtimja	49	51	49	51
Shterpca	47	53	40	60
Suhareka	47	53	48	52
Ferizaji	47	53	48	52
Vitia	49	51	49	51
Vushtrria	47	53	46	54
Z.Potoku	50	50	44	56
Zveçani	35	65	49	51
Malisheva	49	51	47	53
Kosova	48	52	47	53

Burimi: ESK, Anketa e ekonomive shtëpiake bujqësore

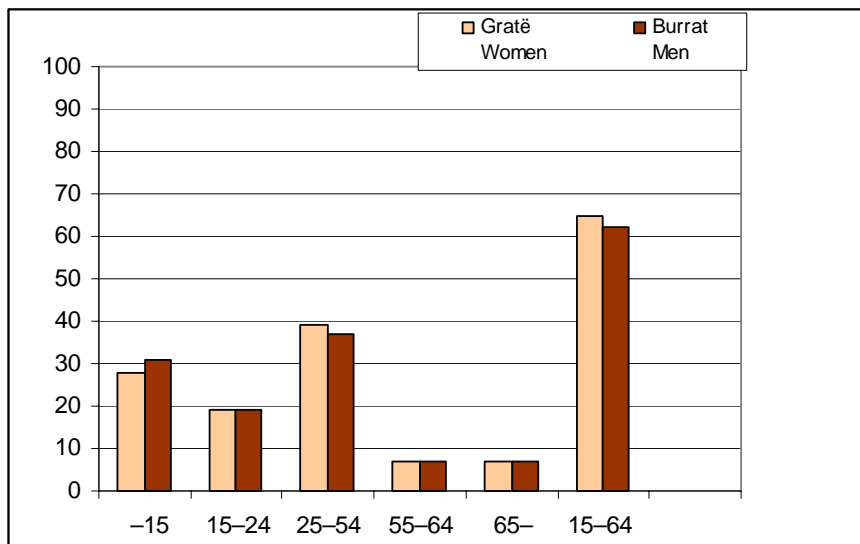
Source: SOK, Agricultural household survey

Të dhënat tregojnë se në popullsinë bujqësore në Kosovë, për çdo 100 gra ka mesatarisht 112 burra. Struktura gjinore nëpër komuna nuk është e njëjtë.

According to the data, there are in average 112 men per 100 women in Kosovo. The gender structure by municipalities is not the same.

Popullsia sipas grup-moshave (%), 2007

Population by age-groups (%), 2007

Burimi: ESK, AFP, 2007,

Source: LFS, 2007, SOK

Koeficientët total të fertilitetit të shprehur për gratë sipas grup-moshave dhe vendbanimit, 2003*Age total fertility rate for women by age-groups and residence, 2003*

Grupmoshat Age-group	Gjithsej Total	Vendbanimi - Residence	
		Urbane - Urban	Rurale - Rural
15-19	0,012	0,023	0,008
20-24	0,147	0,153	0,144
25-29	0,213	0,141	0,244
30-34	0,140	0,104	0,156
35-39	0,059	0,056	0,061
40-44	0,023	0,012	0,030
45-49	0,000	0,001	0,000
TFR	3,0	2,5	3,2

Burimi: ADSH, 2003

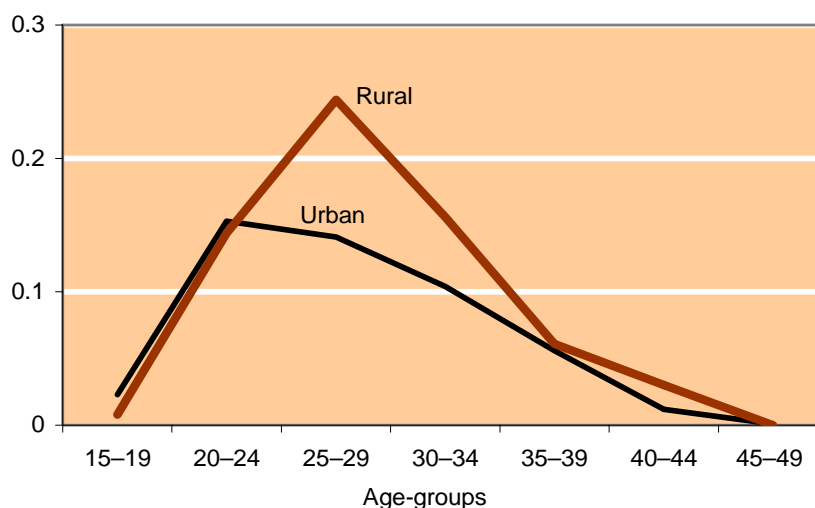
Source: DHS, 2003

Të dhënat nga tabela tregojnë se mesatarisht çdo nënë ka lindur tre fëmijë. Gratë në vendet rurale mesatarisht kanë nga 3.2 fëmijë për grua, kurse në vendet urbane 2.5 fëmijë për grua. Nëse fertiliteti në Kosovë do të jetë i pandryshuar, një grua kosovare do të lindë mesatarisht tre fëmijë gjatë jetës së saj.

Data in the table indicate that fertility rate is in average three children per mother. Women in the rural areas have an average of 3.2 children per mother, while in urban areas 2.5 children per mother. If the fertility rate remains the one and same woman will give birth to three children during her life.

Koeficientët total të fertilitetit të shprehur për gra sipas grup-moshave dhe vendbanimit, 2003

Total fertility rate for women by age-groups and residence, 2003

Burimi: ADSH, 2003

Source: DHS, 2003

Krahasimi i fertilitetit në zonat rurale dhe urbane në dy grupmoshat e para, 15–25 vjeç rezultojn të ketë sjellje shumë të ngjajshme. Pas moshës 25 vjeç, lëvizja e dukurisë dallon shumë. Në zonat rurale fertiliteti rritet fuqimisht dhe arrin kulmin në mes të grup-moshave 25 dhe 29 vjeç, pastaj bie me shpejtësi. Fertiliteti në grup-moshën 30–34 vjeç tregon rënje të shprjtë dhe arrin fertilitetin e grup-moshës 20–24 vjeç. Në zonat urbane fertiliteti fillon të bie ngadalë dhe takohet me fertilitetin e zonave rurale në grup-moshën 35–39 vjeç.

The comparison of fertility rate in rural and urban areas in the age-group of 15–25 years old results almost the same. This phenomenon is different after the age of 25 years old. In the rural areas fertility rate has increased and reaches its peak among the age-group of 25–29 years old and then it

decreases significantly. The fertility rate among the age-group of 30–34 years old indicates a fast decrease reaching the fertility rate of the age-group of 20–24 years old. With regard to the urban areas the fertility rate decreases slowly, while coming across with the fertility rate in the rural areas for the age-group of 35–39 years old.

Të lindur gjallë sipas gjinisë

Live births by sex

Vitet Year	Numri – Numbers		Në % – In %	
	Vajza Girls	Djem Boys	Vajza Girls	Djem Boys
2002	17 384	18 752	48	52
2003	15 217	16 777	48	52
2004	16 850	18 213	48	52
2005	17 787	19 431	48	52
2006	16 360	17 827	48	52
2007	15 718	17 394	47	52

Burimi: ESK, Statistikat vitale

Source: SOK, Vital statistics

Raporti, femra - meshkuj në lindje nuk paraqet ndryshime të mëdha në vite. Popullsia kosovare në lindje vazhdon të dominohet nga meshkujt.

The male – female birth ratio does not represent big differences in years. Kosovo births rate continues to be dominated by males. At birth gender ratio favours males.

Lindjet e gjalla sipas komunave (numri), 2006 dhe 2007*Live births by municipalities (numbers), 2006 and 2007*

Komuna <i>Municipality</i>	2006		2007	
	Vajza <i>Girls</i>	Djem <i>Boys</i>	Vajza <i>Girls</i>	Djem <i>Boys</i>
Deçani	388	412	403	440
Gjakova	783	858	766	901
Glogovci	655	748	576	623
Gjilan	796	889	715	866
Dragashi	331	351	326	334
Istogu	317	355	297	337
Kaçaniku	701	691	642	682
Klina	453	469	388	488
Fushë Kosova	274	299	282	325
Kamenica	235	234	231	250
Mitrovica	684	734	723	762
Leposaviqi	1	2	2	1
Lipjani	580	616	522	593
Novobërda	17	16	20	12
Obiliqi	177	194	194	241
Rahoveci	600	722	585	686
Peja	728	826	772	799
Podujeva	927	923	910	938
Prishtina	1 557	1 740	1 714	1 744
Prizreni	1 465	1 576	1 497	1 651
Skënderaj	554	582	435	534
Shtime	307	305	231	263
Shtërpce	41	44	35	34
Suhareka	702	783	645	712
Ferizaj	1 073	1 206	942	1 129
Vitia	482	502	423	464
Vushtrria	659	734	608	710
Zubin Potoku	6	7	10	12
Zveçani	1	..	4	4
Malisheva	704	812	746	770
Jashtë Kosovës	129	137	74	89
Gjithsej / Total	16 360	17 827	15 718	17 394

Burimi: ESK, Statistikat vitale

Source: SOK, Vital statistics

Vdekjet sipas gjinisë, 2002–2007*Deaths by sex, 2002–2007*

Vitet Year	Numri - Numbers		Në % - In %	
	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men
2002	2 306	3 348	41	59
2003	2 676	3 741	42	58
2004	2 745	3 645	43	57
2005	3 149	4 058	44	56
2006	3 166	4 313	42	58
2007	2 814	3 867	42	58

Burimi: ESK, Statistikat vitale

Source: SOK, Vital statistics

Vdekjet e foshnjeve sipas gjinisë dhe moshës, 2002–2007*Infant deaths by sex and age-groups, 2002–2007*

Vitet	Gjinia	Numri	Perinatale (%)	Neonatale (%)	Postnatale (%)
Years	Sex	Numbers	Perinatal (%)	Neonatal (%)	Postnatal (%)
2002	Vajza – Girls	205	60	15	25
	Djem – Boys	198	60	10	30
2003	Vajza – Girls	265	59	10	24
	Djem – Boys	199	63	13	26
2004	Vajza – Girls	233	66	10	24
	Djem – Boys	182	64	13	23
2005	Vajza – Girls	155	66	5	28
	Djem – Boys	202	62	8	30
2006	Vajza – Girls	174	64	13	23
	Djem – Boys	236	61	10	29
2007	Vajza – Girls	170	75	13	12
	Djem – Boys	196	64	16	19

Burimi: ESK, Statistikat vitale

Source: SOK, Vital statistics

Vdekjet e foshnjave nën një vjeç, në një seri kohore të dhënash prej katër vjetësh, tregojnë se imuniteti i djemëve është më i ulët dhe nuk është stabil në krahasim me vajzat. Vdekjet rezultojnë të jenë më të larta tek gjinia mashkullore. Por ende nuk ka mundësi për të thelluar analizat mbi këtë situatë, për sa kohë nuk përpunohet informacioni për vdekjet sipas shkaqeve.

In years, infant mortality of children less than one year old indicates that boy's immunity is lower and not stable compared to the girls. The deaths seem to be higher for males. But it is still not possible to deepen the analysis on this situation, due to the lack of analyses on causes of deaths.

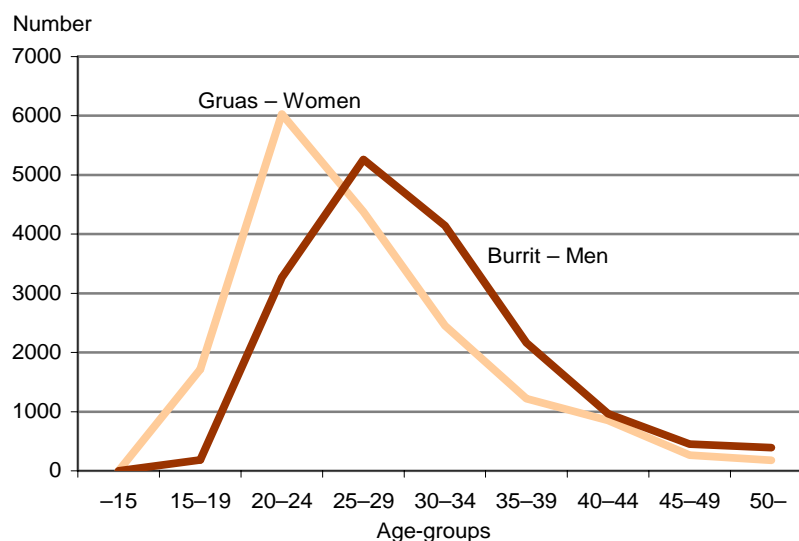
Llojet e sëmundjeve ngjitëse sipas gjinisë, 2006*Categories of illnesses by sex, 2006*

Sëmundjet - Illness	Numri – Number		%	
	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men
Sindromi i diuresë në gjak <i>Blood diarrhoea syndrome</i>	49	68	43	57
Paraliza akute flakcide (PAF) – FAP	2	-	100	-
Verëdhëza akute B <i>Acute hepatitis B</i>	94	58	62	38
Tularemia – <i>Tularemia</i>	58	47	55	45
Pertussis – <i>Pertussis</i>	33	35	49	51
Sëmundjet tjera ngjitëse <i>Other infectious diseases</i>	2 531	2 239	53	47
Sindromime ethe ekzantemetike – EFS	13	36	27	73
Parotiteti epidemik – <i>Epidemic mumps</i>	215	261	45	55
Tuberkulozi (TBC) – <i>TBC</i>	567	555	51	49
Skabiesti – <i>Scabbiest</i>	306	282	52	48
Dyshimi në influencë <i>Influenza suspicion</i>	8 965	8 694	51	49
Infektimet me parazit intestinal <i>Intestinal parasite</i>	148	128	54	46
	19			
Diarea acute – <i>Acute diarrhoea</i>	987	23 244	46	57
Variçela – <i>Varicoese</i>	2 013	2 837	42	58
ITPR-Pneumonia – <i>ITPR-Pneumonia</i>	7 102	9 384	43	57
Verëdhëza akute A – <i>Acute hepatitis A</i>	361	385	48	52
Bruceloza – <i>Brucellosis</i>	27	31	47	53
Sindromi meningjeal <i>Meningitis Syndrome</i>	385	893	30	70
Sindromi i etheve hemoragjike <i>Haemorrhagic Fever Syndrome</i>	2	3	40	60
AIDS – <i>AIDS</i>	-	2	-	100

Burimi: ESK, Statistikat e shëndetësisë

Source: SOK, Health Statistics

¹ Të dhënat për vitin 2007 mungojn ,pas iqë ato nuk ishin të ndara sipas gjinisë.¹ Data for 2007 absent, as they were not divided by gender.

Kurorëzimet sipas moshës së burrit dhe gruas, 2007*Marriages classified by sex and age-groups, 2007*

Burimi: ESK, Statistikat vitale

Source: SOK, Vital statistic

Numri më i madh i martesave për gjininë femërore ndodh në grupmoshat 20–29 vjeç, ndërsa meshkujt 25–34 vjeç. Diferenca në moshë, midis burrit dhe gruas sipas viteve në momentin e martesës, gjatë këtyre viteve tregon të ketë luhatje të vogla. Për vitin 2007, moshë mesatare e burrave dhe grave në momentin e martesës ka mbetur e njëjtë me atë të vitit 2006.

The largest number of marriages for women is for the age-group of 20–29 years old, and 25–34 years old for men. Age difference between men and women in years at the moment of marriage during these years indicates a low increase. The average age of men and women in the moment of marriage has remained the same as in 2006.

Kurorëzimet sipas përgatitjes shkollore të burrit dhe gruas, 2006 dhe 2007*Marriages classified by sex and education, 2006 and 2007*

Përgatitja shkollore <i>Level of education</i>	Gruas <i>Women</i>	Burrit <i>Men</i>	Gruas <i>Women</i>	Burrit <i>Men</i>
Pa shkollë / <i>No school</i>	137	40	199	61
Fillore e pakryer <i>Primary not finished</i>	345	115	411	150
Fillore / <i>Primary</i>	4 907	2 282	4 610	2 196
E mesme / <i>Secondary</i>	8 956	11 575	9 907	12 379
E lartë / <i>Tertiary</i>	461	655	631	830
Fakulteti / <i>Faculty</i>	431	660	551	794
Panjohur / <i>Unknown</i>	588	498	515	414
Gjithsej / <i>Total</i>	15 732	15 732	16 824	16 824

Burimi: ESK, Statistikat vitale

Source: SOK, Vital statistics

Të dhënat tregojnë se, gjatë lidhjes së martesës niveli i shkollimit tek të dy gjinitë dominon shkolla e mesme.

The data indicate that, during connection of marriage, level of education of both sexes dominates the high school.

Kurorëzimet dhe shkurorëzimet, 2002–2007*Marriages and divorces, 2002–2007*

Vitet Years	Kurorëzime Marriages Gjithsej / Total	Shkurorëzime Divorces Gjithsej / Total
2002	18 280	-
2003	17 034	-
2004	16 989	1 293
2005	15 732	1 445
2006	15 825	1 480
2007	16 824	1 558

Burimi: ESK, Statistikat vitale

Source: SOK, Vital statistics

Viti 2006 dhe viti 2007 tregojnë se numri i shkurorëzimeve është në rritje. Megjithatë, kjo shifër është akoma larg realiteteve europiane. Edhe pse shkalla e shkurorëzimeve në vitin 2007 shënoi një vlerë prej 9 shkurorëzimesh për 100 martesë, ajo u rrit vetëm për 1.6%(0.2) në krahasim me vitin 2006.

For 2006 and 2007 the number of divorces is increasing. But this numbers are still far behind from the European realities. Even though the rate of divorces for 2007 indices a value of 9 divorces for 100 marriages compared to 2006 it increased only 1.6(0.2) percent.

Shkurorëzimet sipas moshës së burrit dhe gruas, 2006 dhe 2007*Divorces classified by sex and age-groups, 2006 and 2007*

Grupmosha Age-group	2006		2007	
	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men
-20	33	7	10	10
20-24	324	127	316	143
25-29	361	359	433	385
30-34	305	374	323	419
35-39	210	299	216	298
40-44	127	181	112	160
45-49	57	74	81	79
50-54	31	26	40	34
55-59	21	17	14	15
60-64	6	8	7	9
65-	5	8	6	6
Gjithsej Total	1 480	1 480	1 558	1 558

Burimi: ESK, Statistikat vitale

Source: SOK, Vital statistics

Të dhënat tregojnë se numri më i madh i shkurorëzimeve në vitin 2006 ndodh tek çiftet që kanë 5-9 vjet martesë. Kjo tipologji përcillet edhe në vitin 2007. Gjatë këtij viti numri më i madh i divorceve ka ndodhur tek çiftet që kanë 5-9 vjet martesë.

The data shows a high number of divorces during 2006, for the marriages with 5 to 9 years of cohabitation. This typology is the same for 2007. The number of divorces is highest among couples that have 5-9 years of cohabitation. widows. This phenomenon is linked with historical tradition of Kosovo living style, where the remarriage acts for men is considered as a necessity.

Shpërndarja e ekonomive familjare sipas karakteristikave të kryefamiljarit (gjinia, vendbanimi dhe statusi martesor) (%), 2003

Distribution of the household unit according to the characteristics of the heads of households (gender, type of settlement and marital status) (%), 2003

Gjendja martesore <i>Family status</i>	Gjithsej – Total		Urbane – Urban		Rural – Rural	
	Gratë <i>Women</i>	Burrrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrrat <i>Men</i>
Beqar/e / <i>Single</i>	5,7	2,6	6,9	3,7	4,8	2,1
I/e martuar / <i>Married</i>	27,6	93,3	12,7	92,5	38,7	93,6
I/e shkurorëzuar <i>Divorced</i>	1,6	0,3	3,4	0,2	0,2	0,4
I/e ve / <i>Widow</i>	65,1	3,8	77,0	3,6	56,3	3,9
Gjithsej / <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100

Burimi: ADSH, 2003

Source: DHS, 2003

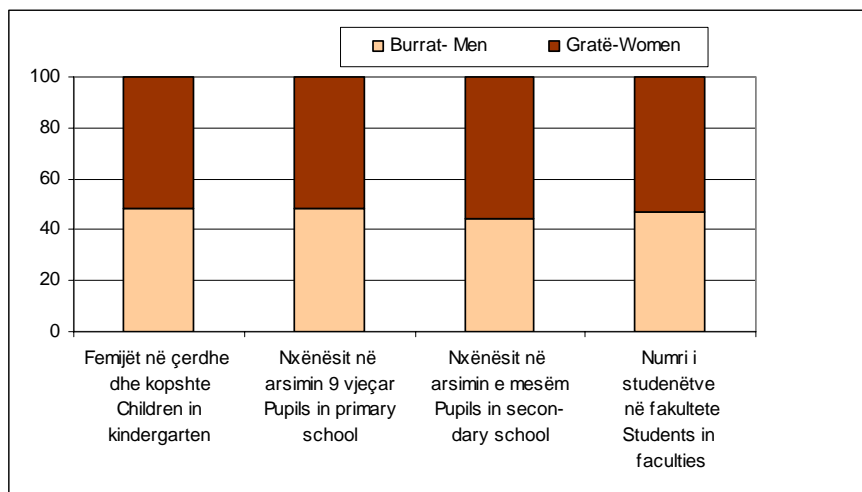
Sipas gjendjes martesore të kryefamiljarit, vërehet se numri i ekonomive familjare me një anëtar (beqarë/e) është i vogël. Këto familje janë më të shpeshta në vendet urbane, ne krahasim me ato rurale. Përqindja e kryefamiljarëve femra të veja, është veçanërisht e lartë (70.0% në vendet urbane dhe 56.3% në vendet rurale) si për zonat urbane ashtu edhe për zonat rurale. Përqindja e kryefamiljarëve meshkuj të vejë është e ulët si në vendet urbane (3.6%) ashtu edhe në vendet rurale (3.9%). Kjo tregon se fenomeni i rimartesës është më i lartë tek meshkujt e vejë se sa të vejat. Ky fenomen në të vërtetë ka lidhje me traditën historike të jetesës familjare kosovare, që rimartesën e meshkujve e konsideron si diçka të domosdoshme.

According to the marital status of the head of household it is noted that the number of families with one member – single person is low. These families are more frequent in urban areas than in rural ones. The percentage of widow female as the head of household is high in both areas, urban and rural (77. percent in urban areas and 56.3 percent in rural areas). Meanwhile the percentage of widower male head of household is lowers both in urban and rural areas (3.6 percent and 3.9 percent). This indicates that the phenomena of remarriage are higher for widowers than for

Arsimi – Education

Përfshirja e fëmijëve, nxënësve dhe studentëve sipas gjinisë dhe niveleve të ndryshme të shkollimit, 2006/2007

Participation of children, pupils and students by sex and levels of education, 2006/2007

Burimi: ESK, Statistikat e arsimit, 2007

Source: SOK, Education statistics, 2007

Numri i nxënësve dhe studentëve të diplomuar, 2005/06 dhe 2006/07
Number of Pupils and students graduated, 2005/06 and 2006/07

Nxënës e studentë <i>Pupils and students</i>	2005 –2006		2006 –2007	
	Gratë/ <i>Women</i>	Burrat/ <i>Men</i>	Gratë/ <i>Women</i>	Burrat/ <i>Men</i>
Gjithsej <i>Total</i>	20 603	27 611	21 775	24 807
Nxënës që morën dëftesë lirimi - Ars. 9 vjeçar <i>Pupils basic 9 years education</i>	14 209	15 786	14 209	15 873
Nxënës që morën dëftesë pjekurie - Ars. Mesëm <i>Licensed secondary education</i>	9 067	10 270	5 001	5 965
Studentë të diplomuar <i>Graduated university</i>	1 352	1 556	2 747	2 969
Në % / In %	43	57	47	53

Burimi: ESK, Statistikat e Arsimit,

Source: SOK, Education statistics

Në përgjithësi në Kosovë, niveli i edukimit i meshkujve dhe femrave nuk është diskriminues. Si meshkujt dhe femrat edukohen gati barazisht. Në përgjithësi në Kosovë, meshkujt kanë pak më shumë vite shkollimi se sa femrat. Zakonisht, meshkujt ndjekin më shumë studimet universitare se sa femrat.

In Kosovo the educational level by gender is not discriminating any of the gender representative, both women and men in average are educated quite equally. Men have a slight advantage towards women. Usually the Kosovo's men attend the university studies more than women.

**Mësimdhënësit në arsimin 9 vjeçar, të mesëm dhe të lartë,
2005/2006, 2006/2007. Përqindja**

Teachers on basic and secondary education, 2005/2006; 2006/2007. In percentag

Mësimdhënësi <i>Teacher</i>	2005/2006			2006/2007		
	Total	%		Total	%	
		Gratë Women	Burrat Men		Gratë Women	Burrat Men
Mësimdhënësit në arsimin 9 vjeçar <i>Teachers in basic 9 years education</i>	16 705	39	61	16 433	40	60
Mësimdhënësit në arsimin e mesëm <i>Teachers in secondary school</i>	4 558	30	70	4 864	30	70
Mësimdhënësit në arsimin e lartë <i>Professors</i>	980	25	75	1 059	27	73

Burimi: ESK, Statistikat e arsimit

Source: SOK, Education Statistics

Popullsia 10 vjet dhe më shumë sipas të diturit e shkrim-leximit (në mijë), 1971, 1981 dhe 1991

Population 10 years and more by literacy knowledge (in 1000's), 1971, 1981 and 1991

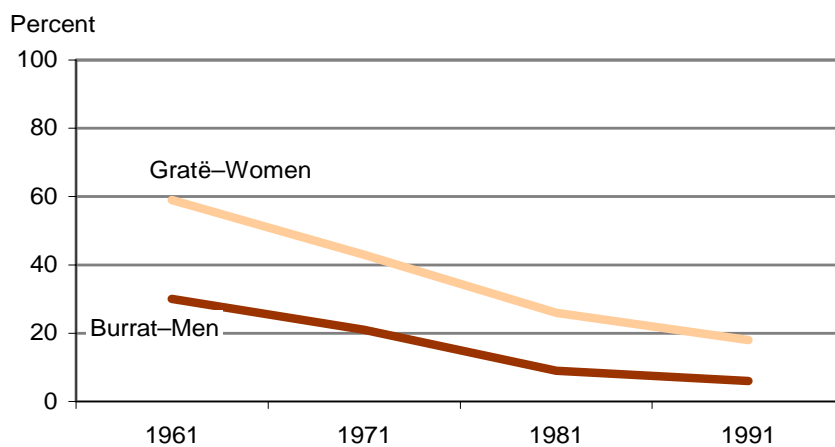
	1971		1981		1991	
	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men
Gjithsej Total	424	438	546	581	703	748
Din shkrim-lexim Literatë	242	348	402	527	575	704
Analfabet - Illiterate	181	91	144	54	128	45
% e analfabetëve % of illiterate	43	21	26	9	18	6

Burimi: ESK, Regjistrimi i popullsisë

Source: SOK, Population Census

Popullsia e moshës 10 vjet dhe më shumë sipas të diturit shkrim-lexim

Population 10 years and more by illiteracy knowledge

Burimi: ESK, Regjistrimi i popullsisë

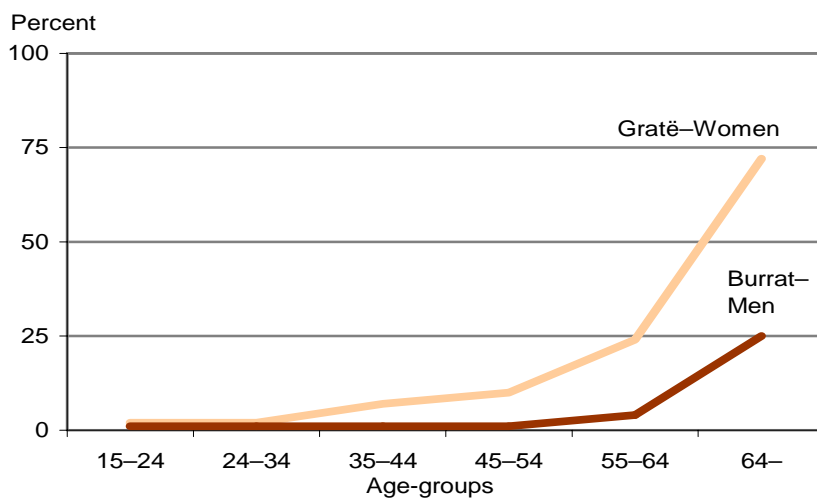
Source: SOK, Population Census

Analfabetët sipas gjinisë dhe grup-moshave (%), 2003*Illiterate by sex and age-groups (%), 2003*

Grupmoshat Age-groups	Gjithsej Total	Gratë Women	Burrat Men
Gjithsej / Total	8	13	3
15–24	1	2	1
24–34	2	2	1
35–44	4	7	1
45–54	5	10	1
55–64	14	24	4
64–	50	72	25

Burimi: ADSH, 2003

Source: DHS, 2003

Analfabetët sipas gjinisë, grup-moshave (%) 2003*Illiterate by sex and age-groups (%), 2003*

Burimi: ADSH, 2003

Source: DHS, 2003

Në Kosovë, analfabetizmi është çështje e moshës, e vendbanimit dhe çështje gjinore. Në grup-moshën 15–34 vjeçare analfabetizmi është më i ulët se 2%. Tek meshkujt e moshës së re analfabetizmi pothuajse është zhdukur plotësisht. Tek mosha më e vjetër, analfabetizmi i femrave është më i lartë. Duke gjykuar nga shtrirja e gjerë që ka ky fenomen gjykohet se kjo është një çështje e rëndësishme sociale dhe kulturore. Në grup moshat 55–64 vjeç, 24% e femrave janë analfabete krahasuar me meshkujt (4%). Për moshën mbi 64 vjeç numri i femrave që janë analfabete, është pothuajse tri herë më shumë se meshkujt.

In Kosovo illiteracy is affected by age, residence and gender belonging to the population. Among the aged between 15–34 illiteracy is very low, less than 2 percent. Among young boys it has almost disappeared. At older ages illiteracy of women is clearly an import and cultural issue, given its wide geographical extension. In the age group 55–64, 24 percent of women are illiterate, compared to 4 percent of men. For age 64 and above the number of illiterate women are almost three times more than men.

Përqindja e braktisjes së shkollës fillore sipas gjinisë

Drop-out of students in basic education by sex

Vitet–Year	Gratë Women	Burrat Men	Gratë (%) Women (%)	Burrat (%) Men (%)
2002 / 2003	2 200	2 800	45	55
2003 / 2004	2 400	600	81	19
2004 / 2005	1 600	1 400	52	48
2005 / 2006	1 556	1 432	52	48
2006 / 2007	1 249	946	57	43

Burimi: ESK, Statistikat e Arsimit në Kosovë, 2002/2003– 2006/2007

Source: SOK, Education statistics, 2002/2003– 2006/2007

Braktisja e shkollës nga fëmijët e të dy gjinive është e lartë. Në vitin shkollor 2002/2003 përqindja e braktisjes së shkollës nga djemtë është më e lartë se sa tek vajzat. Ndërsa në vitin shkollor 2003/2004 braktisja e shkollës nga vajzat u rrit ndjeshëm. Kjo rritje ishte rezultat i kalimit në sistemin shkollor të detyrueshëm nga tetë vjeçar në nëntë vjeçar. Vështirësitë në prezencën shkollore ditore, për arësye të kufizimeve të lokaleve shkollore për klasën e nëntë sollën braktisjen e shkollës nga vajzat e vitit të nëntë. Në vitin shkollor 2004/2005 përqindja e braktisjes së shkollës u stabilizua disi, por prapë ajo mbeti e lartë. E njëjta gjendje u përsërit edhe në vitin shkollor 2005/2006. Ndërsa në vitin 2006/2007 kemi një rënie të braktisjes së shkollimit, sidomos për meshkujt.

Dropping out from basic education is a typical phenomenon for both sexes. For the year 2002/2003 the dropping out of boys was higher than of girls. The following year was accompanied by a higher percentage of girls dropping out of schools. This phenomenon was closely linked with the launching of the reform in the basic education system. A new system of nine years school was introduced during 2003/2004. This brought the girls dropping out percentage up to 81 percent of all drop-outs. The year 2004/2005 was more stabilized than the previous, but still the drop-out rates remains high. Even 2006 have not introduced any mechanisms to reduce the high level of girls drop-out. While in the year 2006/2007, we have a decrease dropping of schools, especially for men.

Arritjet në shkollim sipas karakteristikave personale, 2003*School achievements by personal characteristics, 2003*

Grup-mosha Age-group	Gjinia Sex	Niveli më i lartë i shkollimit të ndjekur Highest level of education					
		Numri Number	Pa shkollë Without education (%)	Fillor Ele- men- tary (%)	I Mesëm Secon- dary (%)	Univer- sitar Univer- sity (%)	Mesa- tarja e viteve Years average
20–24	Gratë/Women	880	3	56	38	3	10
	Burrat/ Men	860	0	31	67	2	11
25–29	Gratë/Women	810	1	72	25	2	9
	Burrat/ Men	710	1	29	66	4	11
30–34	Gratë/Women	710	6	63	28	4	9
	Burrat/ Men	620	1	29	65	5	11
35–39	Gratë/Women	600	6	66	25	3	9
	Burrat/ Men	560	1	23	69	7	12
40–44	Gratë/Women	560	9	58	29	4	9
	Burrat/ Men	590	3	19	68	10	12
45–49	Gratë/Women	430	9	70	20	2	8
	Burrat/ Men	470	0	32	57	11	11
Urban	Gratë/Women	5 290	13	53	31	3	9
	Burrat/ Men	5 210	6	42	45	7	10
Rural	Gratë/Women	4 020	16	71	12	1	7
	Burrat/ Men	4 090	8	53	37	3	9

Burimi: Anketa e ADSh, 2003

Source: DHS, 2003

Gratë në zonat urbane kanë arritur nivel më të lartë të arsimit, se sa gratë në zonat rurale. Mesatarja e viteve të shkollimit të grave si në zonat urbane (9) ashtu edhe në zonat rurale (7) është më e ulët se sa mesatarja e viteve të shkollimit të meshkujve në zonat urbane (10) dhe rurale (9).

Urban women have obtained a higher level of education than rural women. Women in urban areas have 9 years of schooling, while those in rural areas have 7 years of schooling. Women have at least one year less of education compared with men. However the education level is lower for women in rural areas than for men (9).

Personat që aktualisht ndjekin shkollimin sipas grup-moshave, gjinisë dhe vendbanimit (%), 2003

Persons that actually follow the school by age-groups, sex and residence (%), 2003

Grupmoshat Age-group	Gjithsej – Total		Urbane – Urban		Rurale – Rural	
	Gratë Women	Burrrat Men	Gratë Women	Burrrat Men	Gratë Women	Burrrat Men
5–9	63	69	67	65	61	71
10–14	97	99	97	98	97	99
15–19	54	71	68	73	49	70
20–24	14	16	21	20	11	14
25–29	2	4	8	6	0	4

Burimi: Anketa e ADSH, 2003

Source: DHS, 2003

Djemtë kanë gjasa më të mëdha se vajzat për të ndjekur shkollimin ose studimet. Diferenca mes gjinive rritet krahas nivelit të shkollimit. Në grup moshat 5–14 vjeç, djemtë gëzojnë përparësi ndaj vajzave, por diferencat nuk janë të mëdha. Në grup-moshën 15–19 vjeç, djemtë kanë avantazh prej 17 % krahasuar me vajzat. Në grup

moshën 25–29 vjeç përparësia e meshkujve krahasuar me femrat është shumë e madhe.

Boys are more likely to attend school or university than girls. The gender gap widens as education advances. At age 5–14 boys enjoyed an advantage over girls, but the difference are not wide. At age 15–19 by contrast, boys enjoyed almost 17 percent more than girls. At the age group 25–29 the advantage of boys is even wider.

Tregu i punës – *Labor market*

Bilanci i forcës së punës (%)

Labour force balance (%)

	Sex	2003	2004	2005	2006	2007
Popullsia në moshë pune <i>Population at working age</i>	Gratë <i>Women</i>	63	63	64	64	65
	Burrat – <i>Men</i>	60	61	61	61	62
Shkalla e pjesëmarrjes në forcat e punës <i>Activity rate</i>	Gratë <i>Women</i>	30	25	30	31	28
	Burrat – <i>Men</i>	72	68	68	70	65
Niveli i punësimit <i>Employment rate</i>	Gratë <i>Women</i>	8	10	12	12	13
	Burrat – <i>Men</i>	43	46	46	46	41
Shkalla e papunësisë <i>Unemployment rate</i>	Gratë <i>Women</i>	72	61	60	62	55
	Burrat – <i>Men</i>	40	31	33	35	39

Burimi: AFP, 2003–2007

Source: LFS, 2003–2007

Treguesi i parë i rëndësishëm i tregut të punës është madhësia relative e popullsisë në moshën e punës, pra personat e moshës në mes 15 dhe 64 vjeç, që përafërsisht cakton kufijtë e potencialit të fuqisë punëtore në dispozicion. Në Kosovë, kjo është e ulët. Arsyeja për këtë bëhet evidente duke shikuar në strukturën e popullsisë sipas moshës. Kosova ka një popullsi relativisht të “re”, me pothuajse një të tretën 15 vjeç e më të ri, ku krahasimi në mes grave dhe burrave nuk paraqet një dallim të madh.

Dallimi në mes grave dhe burrave, në shkallën e pjesëmarrjes në fuqinë punëtore është evident për arsye se shumë persona të rinj ende janë duke u shkolluar, një numër i personave të vjetër e lëshojnë fuqinë punëtore para se ta arrijnë kufirin e moshës së

punës e sidomos gratë, shumë gra i marrin përgjegjësitë mbi familjen dhe ekonominë familjare e nuk angazhohen në aktivitete ekonomike, dhe e fundit disa persona të të dy gjinive kanë hequr dorë nga kërkimi i punës, sepse ata mendojnë se nuk ka punë në dispozicion.

A first important labour market indicator is the relative size of the working age population, the persons between the ages of 15 and 64, which roughly delimits the potential of available manpower. In Kosovo, this figure is comparatively low. The reason for this becomes evident by looking at the age structure. Kosovo has a relatively “young” population, with almost one third less than 15 years old.

Differences between the rate of women and men in the labour force are obvious for the reason that many young people are still being educated. A number of older persons leave the labour force before reaching the working age limit especially women. Many women take over family and household responsibilities rather than engaging in economic activity and some persons of both sexes have given up looking for work because they think that none is available

Punësimi – *Employment*

Të punësuar sipas grup-moshave (%), 2004–2007

Employed by sex and age-groups (%), 2004–2007

Grup- mosha Age- group	2004		2005		2006		2007	
	Gratë	Burrat	Gratë	Burrat	Gratë	Burrat	Gratë	Burrat
	Women	Men	Women	Men	Women	Men	Women	Men
15–24	4	19	6	15	5	18	5	14
25–54	14	63	16	63	16	62	17	54
55–64	7	42	8	42	7	47	8	42
65–	0	4	2	6	1	3	0.5	4
15–64	9	43	11	41	11	41	12	36

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Duke bërë krahasimin e të dhënave, ne mund të vërejmë një dallim të madh në mes të grave dhe burrave, ku burrat janë në situatë shumë më të mirë se gratë në punësim në të gjitha grup-moshat.

The data show that the men have a better situation in comparison with women. Their participatory rate in labour market is higher.

Të punësuar sipas grupmoshave 15–64 vjeç në %, 2004–2007*Employed by sex (%), age 15–64 years, 2004–2007*

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Të punësuar sipas gjinisë dhe arsimimit, 2004–2007 (%)*Employed by sex and education 2004–2007 (%)*

Arsimi <i>Education</i>	2004		2005		2006		2007	
	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>
< I mesëm <i>< Secondary</i>	4	34	5	31	5	34	5	27
I mesëm <i>Secondary</i>	18	50	19	49	14	48	19	41
I lartë <i>High School</i>	75	83	64	82	61	79	65	80

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Të dhënat disa vjecare të vrojtimit të forcave të punës, tregojnë se përqindjet e pjesëmarrjes së grave në tregun e punës nuk ndyshojnë në mënyrë drastike përsa i takon arsimimit. Tregu i ofron atyre më shumë mundësi punësimi, kur janë më mirë të shkolluara se kur niveli i tyre arsimor është më i ulët.

The time series of the Labour force survey shows robust information on women and men participation according to their educational level. The educated persons have more opportunities to be active in labour market. The higher the education the easier it seems to find a job and to maintain it. There are no big differences between women and men trying to adapt themselves with the new requirements of the labour market.

Të punësuar sipas aktivitetit ekonomik, 2004–2007(%)*Employed by sex and economic activities (%), 2004–2007*

Aktiviteti ekonomik <i>Economic Activity</i>	2004		2005		2006		2007	
	Gratë <i>Women</i>	Burra <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burra <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burra <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burra <i>Men</i>
Gjithsej <i>Total</i>	100	100	100	100	100	100	100	100
Bujqësi <i>Agriculture</i>	22	25	21	18	20	22	19	13
Minierë <i>Miners</i>	0	1	0	2	1	2	0.2	1
Prodhim <i>Production</i>	7	9	6	11	5	8	3	13
Energjia Elektrike <i>Electricity</i>	2	5	1	4	1	4	0.7	3
Ndërtimtari <i>Construction</i>	2	9	1	10	1	10	0.3	9
Tregti <i>Trade</i>	13	14	13	14	16	16	15	18
Hoteleri <i>Hotels</i>	1	4	2	4	1	3	1	5
Transport <i>Transport</i>	2	5	2	5	1	4	2	5
Financë <i>Finance</i>	1	1	2	1	2	1	2	1
Biznes <i>Business</i>	2	2	1	3	2	2	1	1
Administratë publike <i>Public administration</i>	8	6	7	8	7	8	9	10
Arsim <i>Education</i>	18	9	19	9	18	10	20	9
Shëndetësi <i>Health</i>	14	3	15	3	16	3	17	4
Të tjera <i>Other</i>	9	6	9	10	8	7	10	8

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Duke i krahasuar të dhënat e punësimit sipas aktivitetit ekonomik, vërehet se gratë janë kryesisht të punësuar në sektorin e bujqësisë, arsim, shëndetësi dhe tregti. Punësimi i burrave sipas aktiviteteve ekonomike kryesisht është pa ndryshime të mëdha nëpër vite. Ata janë më shumë të punësuar në sektorët si: bujqësi, tregti, ndërtimtari dhe prodhimtari.

Women occupation is high in agriculture, education, and health and trade sector. The occupational rate for man remains steadily during the years. They are working more in agriculture, trade, construction and manufacturing.

Të punësuar sipas grupeve kryesore të profesioneve dhe gjinisë (%), 2006 dhe 2007

Employed by main groups of occupations and sex (%), 2006 and 2007

Profesionet Occupations	2006		2007	
	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men
Gjithsej Total	100	100	100	100
Profesionist Professionalist	21	10	24	10
Shërbyes dhe shitës Servant and seller	19	18	18	21
Teknik Technicians	18	7	16	8
Bujqësi Agriculture	11	12	8	4
Profesionet elementare Elementary professions	13	22	17	17
Nënpunës Clerks	9	5	10	5
Zejtari dhe zanatçi e afërtme të Craftsmanship	4	14	4	18
Menaxher Manager	3	6	3	9
Operatorët e makinave Machine operator	2	7	0.1	8

Burimi: ESK, AFP, 2006, 2007

Source: SOK, LFS, 2006, 2007

Të dhënat tregojnë se burrat dhe gratë kanë strukturë jo të ngjashme profesionale. Ndërsa gratë janë më prezent në profesionet e teknikëve dhe të profesionistëve, burrat kryejnë më shumë profesione. I vetmi sektor, ku gati ka një shpërndarje të barabartë të pjesëmarrjes gjinore, është sektori i shitjeve dhe shërbimit. Mbase kjo është e lidhur me faktin se tregu i punës ofron mundësi të pjesëmarrjes së iniciativës së lirë individuale, pavarësisht nga gjinia.

Men and women, as the data shows, are having occupational differences in Kosovo. Meanwhile women professions are distributed more in favour of technicians and professional occupational classification, men are carrying out quite all the type of professional occupations. There is only one occupational level where gender equality can be found, which is servants and sellers. This classification gives some lights on the new form of labour market participatory that is individual free initiative.

Të punësuar sipas statusit profesional (%), 2006 dhe 2007

Employed by sex and professional status (%), 2006 and 2007

Statusi i punësimit <i>Employment status</i>	2006		2007	
	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>
Të punësuar <i>Employed</i>	69	53	70	59
Të vetëpunësuar 1 e më shumë punëtor me pagesë <i>Self-employed 1 or more payed employees</i>	4	8	2	12
Të vetëpunësuar 0 punëtorë <i>Self-employed 0 employees</i>	6	20	6	14
Punëtor familjar <i>Family employee</i>	22	18	22	15

Burimi: ESK, AFP, 2006, 2007

Source: SOK, LFS, 2006, 2007

Të punësuar sipas gjinisë dhe kontratës së punës, 2004–2007(%)*Employed by sex and contract assignments, 2004–2007 (%)*

Kontratat <i>Contracts</i>	2004		2005		2006		2007	
	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>
Me orar të pjesshëm <i>Part-time</i>	31	30	26	21	27	22	28	13
Me orar të plotë <i>Fulltime</i>	69	70	74	79	73	78	72	87
Të përkohshëm <i>Temporary</i>	67	64	53	45	61	60	56	50
Të përhershëm <i>Permanent</i>	33	36	47	55	39	40	44	50

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Puna me orar të pjesshëm dhe punët e përkohshme janë tregues të gjendjes së punësimit. Të dhënat tregojnë se punësimi i grave me orar të plotë ka ardhur në rritje, ndërsa punësimi i burrave me orar të plotë luhetet në vite.

Zhvillimi aktual i tregut të punës në Kosovë tregon se marrëdhëniet midis punëdhënësit dhe punëmarrësit janë marrëdhënie në ndryshim. Të dhënat për kontratat e përkohshme apo të përhershme e dëshmojnë këtë gjë. Punësimi me kontratë të përhershme në vitin 2007 ka shënuar rritje si për gratë ashtu edhe për burrat.

Part-time job and temporary jobs are indicating the employment situation in a given country. The data shows that full time employment for women is increasing from year to year, instead of men for whom this type of employment assignments has a lot of fluctuations.

The actual development of the labour market in Kosovo is showing that the labour relations are changing continuously. The data on the type of contract are showing this situation. Permanent assignments are decreasing for women and men as well. The 2006 shows the worst data ever. Permanent employment contract in 2007 has increased for women and men, too.

Të punësuar sipas orëve të zakonshme të punës 2004–2007*Average working hours per week by assignments and sex 2004–2007*

Orët e zakonshme të punës <i>Conditions</i>	2004		2005		2006		2007	
	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>
Tëpunësuar me kohë të pjesshme <i>Part-time</i>	23	23	24	22	25	25	27	25
Tëpunësuar me kohë të plotë <i>Full-time</i>	42	43	42	44	43	45	46	47

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Java e punës për një të punësuar me kohë të plotë burrë apo grua, është më shumë se 40 orë. Dallimet gjinore janë prezent në çdo vit, burrat punojnë rreth 2 orë më shumë se gratë në javë. Orët javore të punës për të punësuarit burrë apo grua me kohë të pjesshme ndryshojnë në vite. Ndërsa, gratë e kanë rritur atë me mesatarisht 1 orë e 45 minuta në javë që nga viti 2004, burrat e kanë ulur kohën javore me rreth 15 minuta.

Average working hours per week, for women or men, full time employed is more than 40 hours. The gender perspective is not playing any important role. The data shows that the working hours for part-time assignments for women and men are changing each year. Women in 2007 are working 1 hour e 45 minutes more in comparison with 2004, meanwhile man are working 15 minutes less.

Papunësia - Unemployment

Të papunë sipas grup-moshave (%), 2004–2007

Unemployed by sex and by age-groups (%), 2004–2007

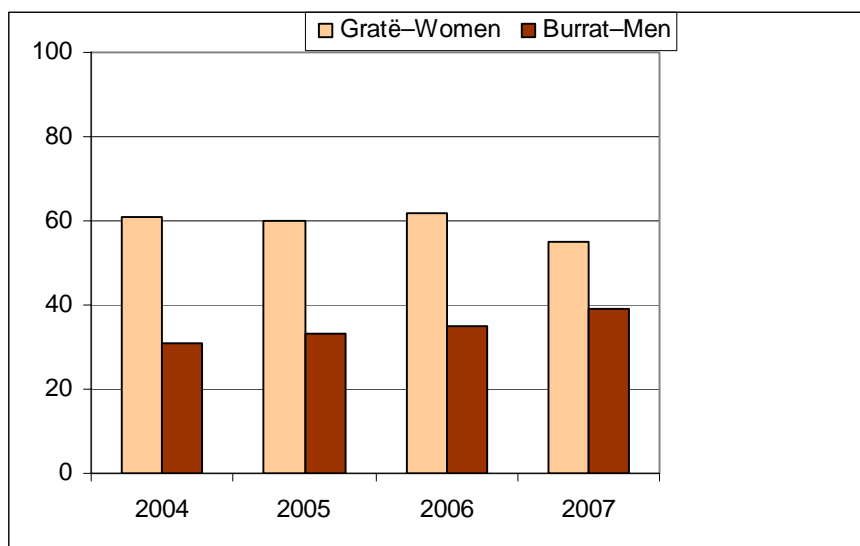
Grupmoshat Age-group	2004		2005		2006		2007	
	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men	Gratë Women	Burrat Men
15–24	82	58	81	64	78	68	79	65
25–54	53	25	54	26	53	28	49	34
55–64	26	17	17	19	15	28	25	22
15–64	61	31	60	33	62	35	55	39

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Dallimi në mes të shkallës së papunësisë sipas grup-moshës tregon se shkalla më e lartë e papunësisë është në mes të rinjve, ku papunësia për gratë është 79%, ndërsa për burrat 65%. Papunësia me rritjen e moshës ulët, por ajo përsëri është në vlera të konsiderueshme, 39% për meshkujt dhe 55% për femrat, të fuqisë punëtore në grup-moshën 15–64 vjeç.

Unemployment rate, according to age group, is higher among the youngest where the unemployment rate for women is approximately 79 percent and for men 65 percent. The unemployment rate decreases with age but still it remains high. The unemployment rate for women in general is approximately 55 percent and 39 percent for men.

Të papunë sipas gjinisë (%), 2004–2007*Unemployed by sex (%), 2004–2007*

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Femrat ndër të papunët në të gjitha grup moshat, kanë shkallë më të lartë të papunësisë në krahasim me meshkujt.

The unemployment rate for women in each age-group is higher than for men.

Të papunë sipas gjinisë dhe arsimit (%), 15–64 vjeç, 2004–2007*Unemployed by sex and education (%), age 15–64, 2004–2007*

Arsimi <i>Education</i>	2004		2005		2006		2007	
	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>
< Mesëm <i>< Secondary</i>	73	35	72	38	74	39	71	46
I mesëm <i>Secondary</i>	62	34	63	36	65	38	55	42
I lartë <i>High school</i>	16	9	22	9	22	10	20	13

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Duke bërë krahasimin e të dhënave për papunësinë vërehet se, shkalla e papunësisë nëpër vite ka shënuar rritje të ngadalshme, si tek meshkujt ashtu edhe te femrat. Kjo shkallë e rritjes së papunësisë është evidente edhe nëpër nivele të arsimit. Në vitin 2007 kemi një rritje të papunësisë tek meshkujt, ndërsa tek femrat kemi rënie.

The number of unemployed persons is increasing slowly each year. This increase is actually present for both sexes, independently from their educational level. In 2007 we have a growing unemployed for men, while women have decreasing.

Joaktiv sipas gjinisë dhe grupmoshave (%), 2004–2007*Inactive by sex and age-groups (%), 2004–2007*

Grupmoshat <i>Age-group</i>	2004		2005		2006		2007	
	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>at Men</i>
<15	36	57	36	56	36	50	35	52
15–24	18	19	17	19	19	21	18	20
25–54	31	9	31	9	33	15	31	12
55–64	7	5	8	6	5	5	8	5
65–	8	9	9	11	7	10	8	11
15–64	56	34	55	34	57	41	57	37

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Joaktiv sipas gjinisë dhe grup-moshave prej 15–64 vjeç (%), 2004–2007*Inactive by sex, age-group 15–64 years (in %), 2004–2007*

Burimi: ESK, AFP, 2004–2007

Source: SOK, LFS, 2004–2007

Niveli i Jetesës - *Living conditions*

Burimet e të hyrave sipas gjinisë së kryefamiljarit, 2006 dhe 2007

Income sources by gender of head of household, 2006 and 2007

Burimi i të hyrave <i>Income Sources</i>	Vitet <i>Year</i>	Percent		Total	
		Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gjithsej <i>Total</i>	Gjithsej <i>Total</i>
Rrogat e rregullta <i>Regular wages</i>	2006	23	77	100	50
	2007	23	77	100	53
Rrogat e përkohshme <i>Temporary wages</i>	2006	3	97	100	7
	2007	1	99	100	6
Rrjeti i Biznesit <i>Business network</i>	2006	6	94	100	10
	2007	5	95	100	10
Rrjeti i Bujqësisë <i>Agriculture network</i>	2006	0	0	0	0
	2007	0.5	99.5	100	3
Nga anëtarët jashtë vendit <i>From members abroad</i>	2006	23	77	100	12
	2007	19	81	100	9
Nga të tjerët jashtë vendit <i>From others abroad</i>	2006	16	84	100	4
	2007	20	80	100	3
Pensionet nga Kosova <i>Pensions from Kosovo</i>	2006	49	51	100	7
	2007	48	52	100	5
Pensionet nga jashtë <i>Pensions from abroad</i>	2006	21	79	100	4
	2007	22	78	100	5
Pranimi i parave nga Kosova <i>Acceptance of income from Kosovo</i>	2006	29	71	100	1
	2007	57	43	100	1

Cont.		Percent		Total	
		Gratë Women	Burrat Men	Gjithsej Total	Gjithsej Total
Burimi i të hyrave <i>Income Sources</i>					
Të hyrat nga prona <i>Income from property</i>	2006	5	95	100	2
	2007	3	97	100	2
Mirëqenie sociale <i>Social Security</i>	2006	21	79	100	3
	2007	27	73	100	2
Lotaritë <i>Lottery</i>	2006	0	0	0	0
	2007	0	0	0	0
Të tjera <i>Other</i>	2006	16	84	100	1
	2007	17	83	100	1
Në lloj malli <i>In kind</i>	2006	7	93	100	0
	2007	9	91	100	0
Ndonjë lloj nga jashtë <i>In kind from abroad</i>	2006	100	0	100	0
	2007	100	0	100	0
Gjithsej (%) <i>Total (%)</i>	2006	100	100	100	
	2007	100	100	100	
Gjithsej në milion € <i>Total in million €</i>	2006	170 €	651 €	821 €	
	2007	198 €	811 €	1.010 €	

Burimi: ABF, 2006, 2007

Source: HBS, 2006, 2007

Në totalin e të ardhurave, të ardhurat nga puna, pavarësisht nëse kjo është punë e përhershme, e përkohshme, në bujqesi apo në aktivitete private, ato zënë vendin kryesor. Në të ardhurat e familjeve kosovare 4% e tyre sigurohen nga dërgesat prej anëtarëve që jetojnë jashtë Kosovës. Pagesat për mirëqenie sociale, si pensionet dhe ndihma sociale, janë të vogla. Disa prej familjeve

kosovare (4%) përfitojnë edhe pensione prej vendeve të tjera, kryesisht prej vendeve jashtë Kosovës, ku emigrimi i fuqisë punëtore ka ndodhur në periudhë më të hershme.

The structure of income sources ranks in the first position the income from work. This income source is very important independently from the type of work or the economic activity. Total incomes of the Kosovo families at 4 percent are constituted by remittances. The social welfare contribution is still very low at income level. Some of the Kosovo families, almost 4 percent, are receiving pensions from abroad due to the emigration of the labour force in some foreign countries times ago.

Femrat në vendimmarrje – Women in decision making**Numri i të punësuarve në poste udhëheqëse në qeveri në nivel qendror, 2006 dhe 2007***Number of employed in leading positions, 2006 and 2007*

Pozicioni <i>Position</i>	2006				2007			
	Numri - <i>Number</i>		Në % - <i>In %</i>		Numri - <i>Number</i>		Në % - <i>In %</i>	
	Gratë <i>Woman</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Woman</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Woman</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Woman</i>	Burrat <i>Men</i>
Shef i Divizionit <i>Head of Division</i>	51	155	25	75	64	235	25	75
Koordinator/Shef Sektori <i>Coordinator/Head of Unit</i>	88	354	20	80	118	292	33	67
Drejtor Departamenti <i>Department Director</i>	16	111	13	87	17	133	12	88
Kryeshef Ekzekutiv <i>Executive Director</i>	1	13	7	93	2	21	4	96
Sekretar Permanent <i>Parliament Secretary</i>	1	18	5	95	2	16	11	89
Drejtor i drejtorisë <i>Kordinator</i>	14	125	10	90	56	240	19	81
Udhëheqës ekipi <i>Gjithsej</i>	9	106	8	92	34	82	34	66
<i>Total</i>	189	913	17	83	311	1071	22	78

Burimi: MSHP, DASHC

Source: MPS, DCSA

Përqindja e femrave të punësuar në nivelin qendror është 36%. Të dhënat tregojnë se përqindjen më të lartë të punësimit të femrave e kanë Ministria e pushtetit lokal (44%) dhe Ministria e kulturës, sportit dhe rinisë (43%). Përqindjen më të ulët të punësimit të femrave e ka Ministria e bujqësisë, pylltarisë dhe zhvillimit rural, me gjithsej 12%.

Women employed in central government agencies represent 36 percent of total employees. More women are working for the Ministry of Culture, Youth and Sports (43%) and the Ministry of Local Government (44 percent). Women have a limited representation at the Ministry of Agriculture, Forestry and rural Development (12 percent).

Pjesëmarrja e gruas në institucione, 2007*Women presence in central institutions, 2007*

Pozicioni <i>Position</i>	Numri – <i>Numbers</i>		Në % – <i>in %</i>	
	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>
Ministria e Pushtetit Lokal <i>Ministry of Local Government</i>	40	50	44	56
Ministria e Kulturës, Rinisë dhe Sporteve <i>Ministry of Culture, Youth and Sports</i>	138	183	43	57
Ministria e Shërbimeve Publike <i>Ministry of Public Services</i>	1 100	1 580	41	59
Ministria e Punës dhe Mirëqenies Sociale <i>Ministry of Labour and Social Security</i>	616	901	41	59
Ministria e Arsimit, Shkencës dhe Teknologjisë <i>Ministry of Education, Science and Technology</i>	87	137	39	61
Ministria e Ambjentit <i>Ministry of Environment</i>	81	137	37	63
Ministria e Shëndetësisë <i>Ministry of Health</i>	2 900	4 720	38	62
Ministria e Ekonomisë dhe Financave <i>Ministry of Economy and Finance</i>	207	431	32	68
Ministria për Kthim dhe Komunitete <i>Ministry for Return and Community</i>	47	91	34	66
Ministria e Tregtisë dhe Industrisë <i>Ministry of Trade and Industry</i>	55	98	36	64
Zyra e Kryeministrit <i>Office of the Prime Minister</i>	46	102	31	69
Ministria e Energjisë dhe Minierave <i>Ministry of Energy and Miners</i>	28	69	29	71
Ministria e Drejtësisë <i>Ministry of Justice</i>	590	1 673	26	74
Ministria e Transportit dhe Post- Telekomunikimit <i>Ministry of Transport and Post- Telecommunication</i>	66	202	25	75
Ministria e Bujqësisë, Pylltarisë dhe Zhvillimit Rural <i>Ministry of Agriculture, Forestry and Rural Development</i>	58	439	12	88
Gjithsej <i>Total</i>	6 059	10 813	36	64

Burimi: MSHP, DASHC

Source: MPS, DCSA

Nga 120 deputet në Parlamentin e Kosovës, 35 (29%) janë femra. Nga 10 komisione parlamentare, vetëm 2 udhëheqen nga femrat.

Ndonëse përqindja e pjesëmarrjes së femrave në Kuvendet komunale, sillet nga 22% deri 28%, ansnjë femër nuk është kryetare e Kuvendit komunal. Dy femra janë zëvendës kryetare në Kuvende komunale (Gjilan dhe Kamenicë) dhe vetëm 2 femra janë Kryeshefe ekzekutive (Mitrovicë dhe Shtërpçë).

The Kosovo Parliament has in total 120 members, and the numbers of women parliamentarian are 35. Only two out of ten parliamentarian commission are lead by women.

The women participating in Communal Commission are occupying from 22 percent up to 28 percent but none of them is leading any Communal Commission, only ten have the positions of vice chair of the Commission (Gjilan and Kamenicë). Only two women are nominated in the positions as Executive Chief in the whole Kosovo (Mitrovicë and Shtërpçë)

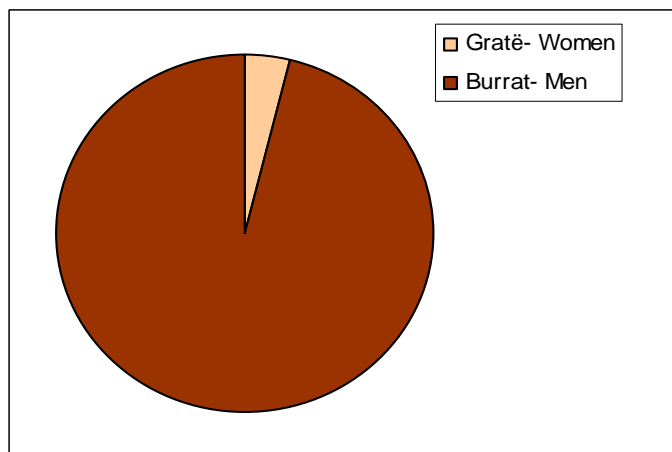
Femrat në strukturat e mbrojtjes dhe të rendit – *Women in defense and order agencies*

Pas viti 1999, në strukturat e Trupave Mbrojtëse të Kosovës (TMK) për herë të parë u bënë pjesëmarrëse edhe gratë. Te dhënat për pjesëmarrjen e tyre deri me sot, nuk janë referuar statistikisht, por viti 2007 tregon se në këtë strukturë kanë punuar gjithsej 5 152 persona, nga të cilët 185 ishin femra. Prezenca femrore ka ardhur lehtësisht duke u rritur, por ende ajo është e ulët.

After 1999, for the first time in KPC (Kosovo Protection Corps) women were employed as equal member. No statistical data on their participation have been publically disseminate. The data on 2007 shows that the total number of Corps is 5 152 out of each 185 are females. The female participation in the last years has been improving slightly, but it still their participation remains low.

Struktura gjinore në TMK 2007 (në përqindje)

Gender structure in Kosovo Protection Corps KPC 2007 (in percent)

Burimi: TMK, 2007

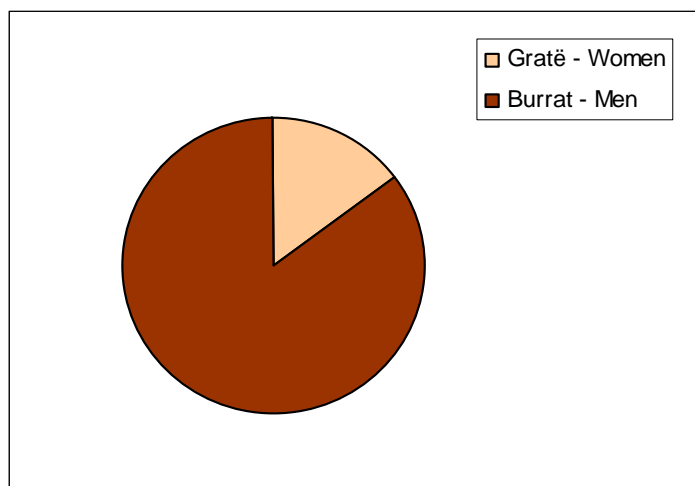
Source: KPC, 2007

Shërbimi Policor i Kosovës (SHPK) është një strukturë e ngritur me mbështetjen dhe përkrahjen e OSBE që prej vitit 2000 dhe ka në përbërjen e vet punonjëse femra. Numri i tyre në vietet e fundit është rritur. Në vitin 2007 ato përbënin 15 % të stafit punonjës.

Kosovo Police Force Service ,is a new structure set up and supported by OSCE since 2000 and has female workers as well in its structure. Their participation has been improved slightly. In 2006, the women represented 14,1% of the total number of employees. Their number in last years are increased. In 2007 women constituted 15% of staff employees.

Struktura gjinore ne PK 2007 (ne perqindje)

Gender structure in KP 2007 (in percent)

Burimi: PK, 2007

Source: KP, 2007

Struktura gjinore në gjykata sipas llojit, 2006 dhe 2007*Gender structure in Courts by type, 2006 and 2007*

Lloji i gjykatave <i>Type of Courts</i>	2006			2007		
	Total	Përqindja Percent		Total	Përqindja Percent	
		Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>		Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>
Gjykata supreme e Kosovës <i>Supreme Court of Kosovo</i>	16	25	75	16	25	75
Gjykatat e qarkut <i>District Courts</i>	46	22	78	49	20	80
Gjykatat ekonomike <i>Commercial Court</i>	9	44	56	4	75	25
Gjykatat komunale <i>Municipal's Courts</i>	141	26	74	139	27	73
Gjykatat e larta për kundërvajtje <i>High Minor Offences Court</i>	5	40	60	5	40	60
Gjykatat për kundërvajtje <i>Minor Offences Court</i>	97	28	72	95	28	72
Gjithsej / <i>Total</i>	313	26	74	308	27	73

Burimi: ESK, Statistikat e Jurisprudencës, 2006–2007

Source: SOK, Statistics on Jurisprudence, 2006–2007

Gratë zënë vend edhe si profesioniste nëpër gjykata. Prezenca e tyre në vitin 2006 ishte 8.4 % e në vitin 2007 është rritur në 8.8 % .

Women are present in different types of Courts as professionals. Their presence in 2006 was 8.4% in the year 2007 has increased to 8.8%.

Struktura gjinore në Prokurori sipas llojit, 2006 dhe 2007*Gender structure in Prosecutor Offices by type, 2006 and 2007*

Llojet e prokurorive <i>Prosecutor offices</i>	2006		2007	
	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>	Gratë <i>Women</i>	Burrat <i>Men</i>
Prokuroria publike e Kosovës <i>Public Prosecutor of Kosovo</i>	2	5	2	4
Prokuroria speciale e Kosovës <i>District Public Prosecutor of Kosovo</i>	3	27	1	4
Prokuroritë komunale <i>Municipal Public Prosecutors</i>	13	38	14	58
Gjithsej <i>Total</i>	18	70	17	66

Burimi: ESK, Statistikat e Jurispodencës, 2006–2007

Source: SOK, Statistics on Jurisprudence, 2006–2007

Në prokuroritë e niveleve të ndryshme gratë kosovare në vitin 2007 përfaqësonin 25,8 përqind të vendeve. Kjo prezencë ka ardhur duke u konsoliduar në vite.

Women are working in all levels of prosecutor offices. In 2007 they represent 25.8 % of the total number of prosecutors. And this presence remains stable during the years.

Dhuna në familje - Family violence

Familja është bashkësi vitale e prindërve dhe fëmijëve të tyre si dhe personave tjerë në bashkësinë familjare.

Familja është bërthamë natyrore dhe themelore e shoqërisë dhe si e tillë gëzon të drejtën në mbrojtje.

Marrëdhëniet midis anëtarëve të familjes të bazuar në parimet e mirëkuptimit reciprok, duke ndihmuar në angazhimin dhe mbajtjen e ekuilibruar të marrëdhënieve në mes tyre. Me zhvillimin e veçorive më të mira në mbrojtjen dhe detyrimet ndaj fëmijëve.

Respektimin e barazisë gjinore dhe vullnetit të hyrjes në martesë apo të çthurjes së martesës.

Reciprociteti i marrëdhënieve ndërmjet anëtarëve të familjes ënkupton respektimin e të drejtave, liritë dhe sigurinë e anëtarëve tjerë të familjes.

Anëtari i familjes duhet të përmbahet nga shkeljet e integritetit fizik dhe psikologjik të një anëtari tjetër të familjes. Lëndimi dhe iskriminimi në bazë të gjinisë dhe moshës është i ndaluar me ligj. Termi i dhunës në familje është çdo akt që shkaktonë lëndime fizike, mendore, seksuale , dëme ekonomike, vuajtje, si dhe aktet e kërcënimeve të ndryshme. Dhuna në familje është prezente në të gjitha shoqëritë. Në shoqërinë kosovare dhuna e raportuar pranë organeve përkatëse shënon një rënie nga viti 2006 në atë 2007. Shih grafikun më poshtë.

The family community is vital for parents and their children and other persons in the family.

The family is the natural and fundamental nucleus of society and as such has the right to protection.

Relations between family members based on principles of mutual understanding, commitment to assisting and maintaining balanced relations between them. With the development of attributes as better

protection and obligations for children.

Respect of gender equality and will of the entry into marriage or the marriage break..

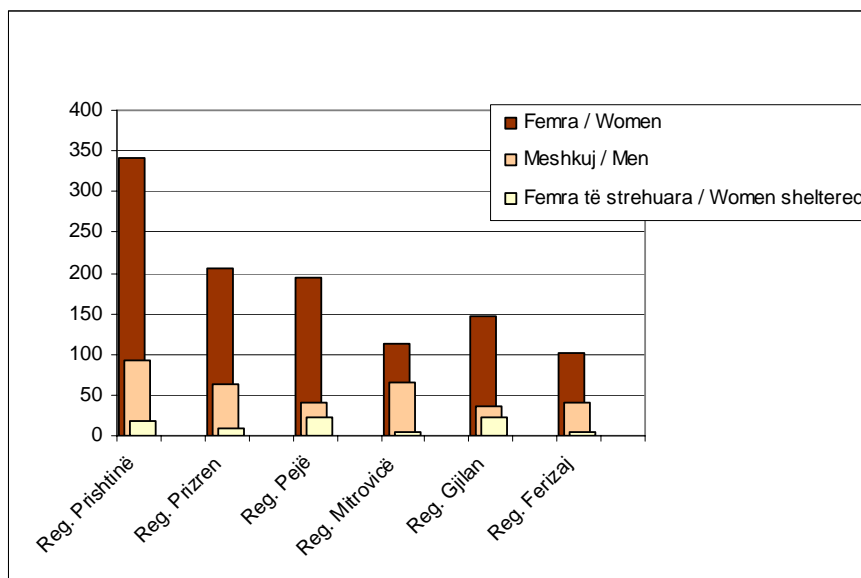
Reciprocity of relations between family members requires respect for human rights, freedoms and safety of other members of family.

Family member must refrain from violations of physical and psychological integrity of a member of another family. Injury and discrimination based on gender and age is prohibited by law.

The term family violence is any act that do any injury physical, mental, sexual, economic damage, suffering, and acts of threats ndryshme. Family violence is present in all societies. In Kosovo societe the reported violence, in the relevant institucions is decline from 2006 to 2007 it. See chart below.

Dhuna familjare e raportuar siapas regjioneve dhe gjinisë, 2006

Family violence reported by regions and gender, 2006

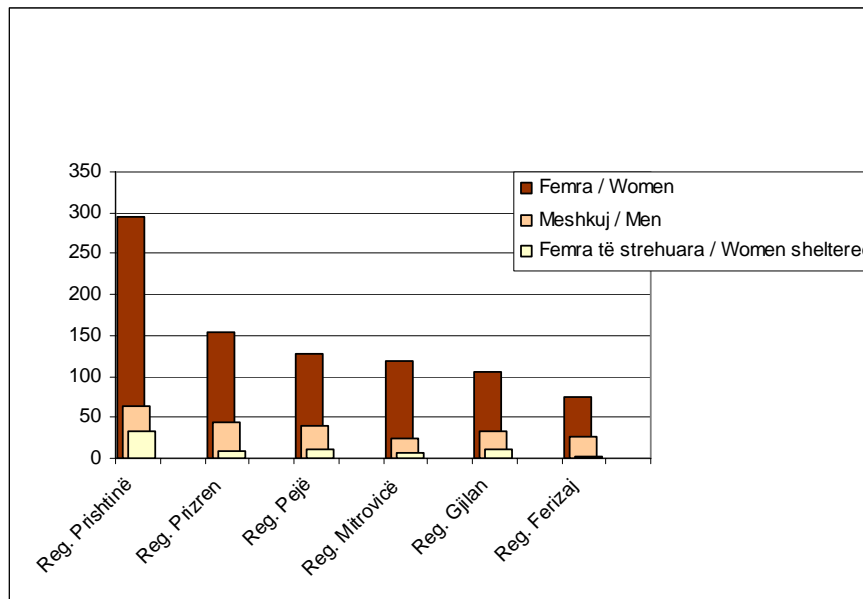

Burimi: PK, Drejtoria për krime të rënda, 2006

Source: KP, Directorate for serious crimes , 2006

Dhuna familjare e raportuar sipas regjioneve dhe gjinisë, 2007

Family violence reported by regions and gender, 2007

Burimi: PK, Drejtoria për krime të rënda, 2007

Source: KP, Directorate for serious crimes, 2007

